

Změny v mezinárodněprávní ochraně dětí

Ministerstvo práce a sociálních věcí dokončilo první fázi transformace sociálně právní ochrany dětí ve vztahu k cizině. Nejdůležitějšími kroky jsou jmenování nové ředitelky Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně, nastavení nové koncepce tohoto úřadu a zahájení činnosti panelu poradců pro otázku tzv. mezinárodních únosů dětí.

Nová ředitelka Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí

Ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas jmenoval novou ředitelku Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí v Brně. Ředitelkou byla jmenována JUDr. Lenka Pavlová, PhD., advokátka s praxí v oblasti mezinárodního práva a mezinárodněprávní ochrany dětí. JUDr. Pavlová byla vybrána v rámci druhého kola výběrového řízení poté, co byl odvolán dlouholetý ředitel úřadu JUDr. R. Záleský.

Koncepce mezinárodněprávní ochrany dětí

V souvislosti se jmenováním nové ředitelky dochází k nastavení úzké spolupráce mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí a Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí, zejména v otázkách transformace a dalšího směřování mezinárodněprávní ochrany dětí. Na jedné straně bude činnost úřadu plně v souladu s koncepcí MPSV, na straně druhé bude celostátní koncepce přizpůsobována praktickým poznatkům z výkonu mezinárodněprávní ochrany dětí.

Ministr Petr Nečas uvádí: ***„Úřad plně převezme roli orgánu sociálně-právní ochrany dětí, tj. bude vystupovat zásadně tak, aby zájem dítěte byl vždy na prvním místě.“***

Navenek bude úřad působit jako rovnocenný partner vůči ostatním ústředním orgánům pro mezinárodní otázky – zejména pokud jde o spolupráci při navracení českých dětí ze nebo do zahraničí. V oblasti mezinárodního osvojení bude prohloubena ochrana a doprovázení dětí umístěných do zahraniční adopce, zejména s ohledem na specifika jejich původu a dobu, po kterou žily v ČR. Vymáhání výživného do nebo ze zahraničí tvoří nejširší část agendy úřadu a je velkou zátěží pro jeho pracovníky – je proto nutné zpružnit a zrychlit administrativní postupy, které s touto agendou souvisí, včetně personálních změn v rámci úřadu.

Priority transformace mezinárodněprávní ochrany dětí a Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí

- Změna přístupu, jak na vnitrostátní, tak i zahraniční úrovni včetně postupné změny kompetencí a rozsahu činností.
- Těsná spolupráce se všemi státními i nestátními složkami podílejícími se na ochraně práv dětí.
- Navázání těsných vztahů spolupráce se zahraničními ústředními orgány, zejména ze zemí Schengenského prostoru
- Větší otevřenost úřadu pro potřeby občanů – informovanost, přístup k úřadu, pružnost ve vyřizování agendy – tyto změny si vyžádají delší dobu a nelze je očekávat v krátkém časovém horizontu, neboť je třeba nejdříve pro zamýšlenou efektivitu vytvořit podmínky, což se bude týkat jak změn organizačních, tak i personálních včetně snahy o vybudování center pomoci.
- Přímé zapojení úřadu do systému sociálně právní ochrany dětí včetně participace na přípravě důležitých změn v této oblasti, zejména:
 - zavedení rodinné mediace do rodinných sporů
 - změna úpravy a výkonu exekuce ve vztahu k dítěti
 - aplikace práva dítěte na vlastní názor, tzv. práva vyjádřit se k řízením, která se ho dotýkají
 - zavedení speciálního soudnictví – zejména procesně – ve vztahu k dětem, např. otázka doručování písemností, institut opatrovníka apod.

Panel expertů

Dalším krokem k posílení mezinárodněprávní ochrany dětí je zahájení činnosti tzv. panelu expertů pro otázky mezinárodních únosů dětí. **Panel zahájil svou činnost k 1. 1. 2008.** Jeho členové byli jmenováni za účelem odborné a metodické podpory pro orgány sociálně právní ochrany dětí, které budou ustaveny opatrovníky dítěte v případě tzv. mezinárodního únosu.

Panel expertů je sestaven tak, aby z hlediska odborného i profesního zastoupení dokázal plně zajistit potřebné konzultace pro tyto úřady nebo i samotné občany. Jsou zde zastoupeni právníci, advokáti, psychologka a mediátorka. Všichni členové panelu působí ve státním i nestátním sektoru a všichni mají praktickou zkušenost s řešením mezinárodních rodičovských sporů.

Panel expertů bude koordinován Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí a MPSV a bude se podílet na řešení obzvláště složitých případů, kdy nebude dostačující vlastní odborná znalost obecního úřadu ani metodické vedení krajského úřadu.

V některých případech budou odborníci v rámci panelu poskytovat i přímé poradenství rodičům a dětem ohroženým situací mezinárodního únosu – to zejména v preventivní rovině (například pokud se rodič s dítětem nachází v obtížné situaci a uvažuje o odchodu do jiného státu i s dítětem). Činnost panelu expertů bude koordinována a plně financována ze strany MPSV.

Jiří Sezemský
vedoucí oddělení styků s veřejností MPSV